

Оценка на риска при внос на растения от вида *Robinia pseudoacacia* (Бяла акация) от Турция

По искане на Европейската комисия, Експертната група по здраве на растенията (Панел PLH) на Европейския орган по безопасност на храните (ЕОБХ) е подготвила и предоставила оценки на риска за стоки, изброени в Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2019 на Комисията¹, като „растения с висок риск, растителни продукти и други обекти“.

Настоящото научно становище обхваща всички рискове за здравето на

растенията, породени от некоренени и саксийни растения *Robinia pseudoacacia* (Бяла акация, Лъжеакация или Салкъм), внос в Европейския съюз (ЕС) от Турция, като се взема предвид наличната научна информация, включително техническата информация, предоставена от Националната службата за растителна защита на Турция.

Към този момент има съобщения за 12 карантинни вредители за Европейския съюз (ЕС), които използват растенията *Robinia*, като гостоприемник.

Тези 12 карантинни вида за ЕС, които използват *Robinia* като растение гостоприемник, са били оценени, с цел определяне на тяхната значимост по следните критерии:

- присъствие на вредителя в Турция;
- *Robinia* е гостоприемник на вредителя;
- един или повече жизнени етапа на вредителя могат да бъдат свързани с

определената стока.

¹ Регламент за изпълнение (ЕС) 2018/2019 на Комисията от 18 декември 2018 година за изготвяне на временен списък на високорискови растения, растителни продукти или други обекти по смисъла на член 42 от Регламент (ЕС) 2016/2031, както и списък на растения, за чието въвеждане в Съюза не се изискват фитосанитарни сертификати по смисъла на член 73 от посочения регламент, *OJ L 323, 19.12.2018, стр. 10–15*

Регламент (ЕС) 2016/2031 на Европейския парламент и на Съвета от 26 октомври 2016 година за защитните мерки срещу вредителите по растенията, за изменение на регламенти (ЕС) № 228/2013, (ЕС) № 652/2014 и (ЕС) № 1143/2014 на Европейския парламент и на Съвета и за отмяна на директиви 69/464/ЕИО, 74/647/ЕИО, 93/85/ЕИО, 98/57/ЕО, 2000/29/ЕО, 2006/91/ЕО и 2007/33/ЕО на Съвета, *OJ L 317, 23.11.2016*

От тези 12 оценени карантинни вида, два вредителя - *Anoplophora chinensis* и *Lopholeucaspis japonica*, присъстват в Турция, използват *Robinia* като гостоприемник и са свързани със стоката, поради което тези два вредителя са избрани за допълнителна оценка.

За вредителите, които не са регулирани в ЕС, обикновено липсва информация относно вероятността за тяхното въвеждане, установяване, разпространение и въздействие.

Следователно, тези нерегулирани вредители, за които *Robinia pseudoacacia* е гостоприемник, са били оценени, с цел определяне на тяхната значимост по следните критерии:

- присъствие на вредителя в Турция;
- вредителят отсъства или има ограничено разпространение в ЕС и е под официален контрол поне в една от държавите членки, където присъства;
- *Robinia* е гостоприемник на вредителя;
- един или повече жизнени етапа на вредителя могат да бъдат свързани с определената стока;
- вредителят може да окаже негативно въздействие на територията на ЕС.

Вредителите, които отговарят на всичките пет критерия, се избират за допълнителна оценка.

Въз основа на събраната информация, за 953 вредители, е известно, да са потенциално свързани с *Robinia*.

От оценените 953 вида, които попадат в списъка с нерегулирани вредители в ЕС, само неприятеля *Pochazia shantungensis* е избран за допълнителна оценка, тъй като той отговарят на всичките пет критерия за подбор. Останалите са били изключени от допълнителната оценка, тъй като не отговарят на поне един от критериите за подбор.

За карантинните вредители *Anoplophora chinensis* и *Lopholeucaspis japonica* и некарантинния *Pochazia shantungensis* са оценени мерките за намаляване на риска, предложени в техническото досие от Турция, като са взети предвид възможните ограничаващи фактори. Дадена е експертна оценка за вероятността стоките - некоренени и саксийни растения *Robinia pseudoacacia* да са свободни от вредители, като са взети предвид мерките за намаляване на риска, действащи върху вредителите, включително несигурността, свързана с оценката.

След оценка на текущите мерки за намаляване на риска, вероятността стоките (невкоренени и саксийни растения *Robinia pseudoacacia*) да са свободни от вредителите *Anoplophora chinensis*, *Lopholeucapsis japonica* и *Pochazia shantungensis* е следната:

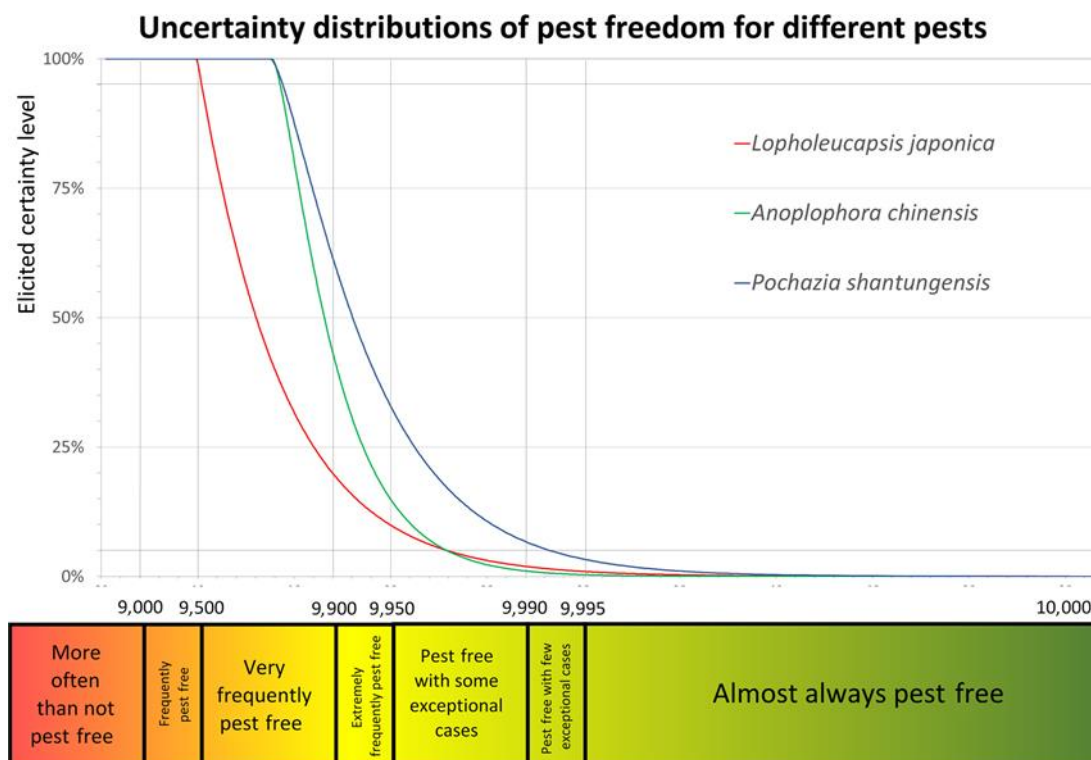
Number	Group	Pest species	Sometimes pest free	More often than not pest free	Frequently pest free	Very frequently pest free	Extremely frequently pest free	Pest free with some exceptional cases	Pest free with few exceptional cases	Almost always pest free
1		<i>Anoplophora chinensis</i>				LM		U		
2		<i>Lopholeucapsis japonica</i>				LM		U		
3		<i>Pochazia shantungensis</i>				L	M		U	

PANEL A

	Pest freedom category	Pest free plants out of 10,000
	Sometimes pest free	≤ 5,000
	More often than not pest free	5,000 – ≤ 9,000
	Frequently pest free	9,000 – ≤ 9,500
	Very frequently pest free	9,500 – ≤ 9,900
	Extremely frequently pest free	9,900 – ≤ 9,950
	Pest free with some exceptional cases	9,950 – ≤ 9,990
	Pest free with few exceptional cases	9,990 – ≤ 9,995
	Almost always pest free	9,995 – ≤ 10,000

Legend of pest freedom categories	
L	Pest freedom category includes the elicited lower bound of the 90% uncertainty range
M	Pest freedom category includes the elicited median
U	Pest freedom category includes the elicited upper bound of the 90% uncertainty range

PANEL B

- ***Anoplophora chinensis***

Вероятността невкоренени и саксийни растения *Robinia pseudoacacia* да са свободни от *Anoplophora chinensis* е оценена като „Много често без вредители“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Много често без вредители“ до „Без вредители с някои изключителни случаи“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 813 и 10 000 растения на 10 000 ще бъдат свободни от *Anoplophora chinensis*.

- ***Lopholeucaspis japonica***

Вероятността невкоренени и саксийни растения *Robinia pseudoacacia* да са свободни от *Lopholeucaspis japonica* е оценена като „Много често без вредители“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ от „Много често без вредители“ до „Без вредители в някои изключителни случаи“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 521 и 10 000 растения на 10 000 ще бъдат свободни от *Lopholeucaspis japonica*.

- ***Pochazia shantungensis***

Вероятността невкоренени и саксийни растения *Robinia pseudoacacia* да са свободни от *Pochazia shantungensis* е оценена като „Изключително често без вредители“ с диапазон на несигурност от 90%, вариращ „Много често без вредители“ до „Без вредители с няколко изключителни случаи“.

Панелът PHL е 95% сигурен, че между 9 818 и 10 000 растения на 10 000 ще бъдат свободни от *Pochazia shantungensis*.

Източник:

Commodity risk assessment of *Robinia pseudoacacia* plants from Turkey.

EFSA Journal 2021;19(5):6568

<https://efsa.onlinelibrary.wiley.com/doi/epdf/10.2903/j.efsa.2021.6568>

Снимков материал:

<https://www.vdberk.com/trees/robinia-pseudoacacia/>

Други научни становища и актуална информация в областта на здравето на растенията, както и оценка на риска по цялата хранителна верига може да

намерите на сайта на Центъра за оценка на риска по хранителната верига:
<http://corhv.government.bg/>

Изготвил:

Татяна Величкова, главен експерт;

Дирекция „Оценка на риска по хранителната верига“, ЦОРХВ ;

13.05.2021 г.